

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Aleše Sabola v právní věci žalobce: **Q. N. T.**, zastoupený JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 5. 2019, č. j. 17 A 59/2019 – 37,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Ing. Jakobovi Backovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 3. 2019, č. j. OAM-190/LE-BA04-BA04-PS-2019 (dále také jen „*rozhodnutí o zajištění*“), rozhodl podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „*zákon o azylu*“), o zajištění žalobce. Žalovaný měl za prokázané, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění, nebo ho pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. Žádost žalobce podal až po zadržení policií při neoprávněném pobytu, po zajištění za účelem realizace vyhoštění a po umístění do zařízení pro zajištění cizinců. Žalovaný stanovil dobu zajištění do 1. 7. 2019. Uplatnění zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu neshledal účinným.

[2] Proti rozhodnutí o zajištění brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „*krajský soud*“), který ji rozsudkem ze dne 9. 5. 2019, č. j. 17 A 59/2019 – 37, zamítl

jako nedůvodnou. V žalobě uplatnil žalobce námitky vztahující se k otázce nesprávného a nedostatečného posouzení možnosti uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu.

[3] Krajský soud se ztotožnil s názorem žalovaného, že uložení zvláštních opatření by nebylo v daném případě účinné. Krajský soud vycházel z toho, že žalobce vědomě pobýval v ČR bez pobytového oprávnění a při kontrole totožnosti předložil policistům padělané doklady. Vědomě tedy nerespektoval a porušoval právní řád České republiky. Podle krajského soudu lze z chování žalobce důvodně usuzovat, že dodržování zákonných pravidel a povinností je mu cizí. Žádost o mezinárodní ochranu pak žalobce podal účelově a teprve v reakci na své zajištění. Mohl ji přitom prokazatelně podat již dříve. Krajský soud také podotkl, že žalobcovu přítomnost je potřeba zajistit i pro případné řízení o vyhoštění, neobstojí tedy námitka, že žalobce hodlal v řízení o udělení mezinárodní ochrany spolupracovat. Z jeho tvrzení, že chce nadále zůstat na území ČR, je podle krajského soudu možné vyvodit, že by žalobce neposkytoval dostatečnou součinnost v řízení o správním vyhoštění, jestliže by žalovaný přistoupil toliko k uložení zvláštních opatření.

[4] Proti rozsudku krajského soudu, jímž byla žaloba zamítnuta, brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností z důvodu, který podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel namítá, že žalovaný i krajský soud nesprávně posoudili využitelnost zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu, neboť žalovaný zdůvodnil nemožnost využití zvláštních opatření stejnou argumentací jako důvodnost samotného zajištění a soud tento postup aproboval. Takový postup je nepřipadný, protože stěžovatel se na území ČR nacházel poprvé a provinil se pouze nelegálním pobytem. Stěžovatele proto nelze považovat za nespolehlivou osobu pro uplatnění zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Stěžovatel naopak od podání žádosti o mezinárodní ochranu se správním orgánem spolupracoval a prokázal, že není jeho úmyslem za každou cenu mařit výkon příslušných rozhodnutí a v řízení o mezinárodní ochraně neplnit stanovené povinnosti. Stěžovatel též podotýká, že žalovaný se musí vypořádat se všemi klíčovými okolnostmi pobytové historie cizince a věc posoudit individuálně.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti trvá na tom, že rozhodnutí o zajištění bylo vydáno v souladu s právními předpisy a odpovídá zjištěnému skutkovému stavu věci. Žalobce během pobytu na území ČR vědomě nerespektoval zákonné povinnosti. Žalovaný i krajský soud dospěli na základě všech okolností k závěru, že žádost o mezinárodní ochranu podal žalobce účelově s cílem odvrátit či pozdržet hrozící vyhoštění.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Předmětem přezkumu krajského soudu bylo rozhodnutí o „přezajištění“ stěžovatele podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu jako žadatele o mezinárodní ochranu, a v souvislosti s tím posouzení možnosti uložení zvláštních opatření podle § 47 téhož zákona.

pokračování

[10] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může žalovaný *v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se brozícímu vyhoštění [...], nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*

[11] Podle § 47 odst. 2 téhož zákona může žalovaný *rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.* Mezi zvláštní opatření, jejichž uplatnění je třeba zvážit před vydáním o rozhodnutí o zajištění podle citovaného ustanovení, patří povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném žalovaným nebo povinnost osobně se hlásit žalovanému ve stanovené době (§ 47 odst. 1 zákona o azylu).

[12] Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil následující skutečnosti. Stěžovatel byl dne 7. 3. 2019 zajištěn v Praze příslušníky Policie ČR při pobytové kontrole, neboť předložil doklady, které vykazovaly známky padělku. Podezření, že se jedná o padělky, bylo následně potvrzeno policejními specialisty (jednalo se o padělek španělského dokladu totožnosti a španělského cestovního dokladu). Ještě téhož dne rozhodla Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, o uložení správního vyhoštění v délce dva roky (rozhodnutím č. j. KRPA-96831-15/ČJ-2019-000022-ZSV). Rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, ze dne 8. 3. 2019, č. j. KRPA-96831-18/ČJ-2019-000022-ZSV, byl poté stěžovatel zajištěn za účelem správního vyhoštění. Dne 13. 3. 2019 však stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany v ČR a rozhodnutím žalovaného byl „přezajištěn“ dle zákona o azylu. Policie vycházela též z toho, že při výslechu v řízení o správním vyhoštění stěžovatel uvedl, že do ČR přicestoval asi před dvěma roky kvůli práci. Pracovní povolení nemá a není nikde hlášen k pobytu. Stěžovatel si nebyl vědom, že předložené doklady jsou padělky, neboť je pořídil za 8 000 EUR od jiného cizince vietnamské národnosti. Ten mu tvrdil, že s doklady může cestovat po celé Evropské unii. Stěžovatel též sdělil, že v České republice nemá žádné příbuzné ani jiné vazby.

[13] Nejvyšší správní soud úvodem podotýká, že při rozhodování dané věci vycházel ze své předcházející judikatury, především z rozsudku ze dne 21. 2. 2019, č. j. 9 Azs 420/2018 – 32 (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). V odkazovaném případě předestřel tehdejší stěžovatel (zastoupený stejným advokátem) takřka totožné námitky jako v nyní posuzované věci (tedy zejména námitky ohledně posouzení využitelnosti zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu), a to za skutkově obdobné situace (vstup a pobyt cizince na území ČR bez pobytového oprávnění, poté zajištění cizince orgány Policie ČR za účelem správního vyhoštění, následně podání žádosti o mezinárodní ochranu a „přezajištění“ cizince podle zákona o azylu). Zdejší soud akcentuje odlišnost obou případů v tom, že ve věci řešené v rozsudku č. j. 9 Azs 420/2018 – 32, cizinec před orgány Policie ČR odmítl vypovídat, spolupracovat se správními orgány počal až po podání žádosti o mezinárodní ochranu. Nynější stěžovatel na otázky policie v řízení o správním vyhoštění odpověděl. Tento rozdíl však nepovažuje Nejvyšší správní soud za natolik zásadní, aby odůvodnil odklon od citované judikatury. Naopak v nyní posuzované věci hovoří v neprospěch stěžovatele okolnost, že si za úplatu pořídil padělané doklady totožnosti, které při pobytové kontrole předložil policii.

[14] Kasační soud v rozsudku č. j. 9 Azs 420/2018 – 32 úvodem poznamenal, že „[m]á za nesporné, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v návaznosti na své zajištění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců. Ztotožňuje se s názorem krajského soudu i žalovaného, že existují oprávněné důvody se domnívat, že stěžovatel podal tuto žádost pouze s cílem vyhnout se brozícímu vyhoštění. Ostatně tuto skutečnost stěžovatel nepopírá, naopak ji ve své kasační stížnosti potvrdil. V jáslovně uvedl, že důvod zajištění dle předmětného ustanovení nezpochybňuje.“ Citovaná pasáž plně dopadá i na nyní projednávaný případ, neboť i zde stěžovatel jak v žalobě, tak v kasační stížnosti potvrdil, že žádost o mezinárodní ochranu podal v reakci na zajištění ze strany Policie ČR a sám důvod zajištění nezpochybňuje. Podobný případ řešil tento soud i v rozsudku ze dne 22. 8. 2019, č. j. 3 Azs 241/2019 – 48, kterým rovněž kasační stížnost pro nedůvodnost zamítl.

[15] K vydání rozhodnutí podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je třeba splnit zákonnou podmínku, že nelze účinně uplatnit zvláštní opatření podle § 47 téhož zákona. V této souvislosti stěžovatel v žalobě, jakož i v kasační stížnosti namítl, že jejich neuplatnění bylo posouzeno nesprávně. Dle stěžovatele nebylo možné na základě skutkového stavu přijmout závěr, že se v jeho případě jedná o nespolehlivou osobu, v jejímž případě je aplikace zvláštních opatření vyloučena.

[16] K danému Nejvyšší správní soud uvádí, že volba mírnějších opatření než je zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, mezi něž lze řadit zmíněné zvláštní opatření, je vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení jeho účasti nejen v řízení ve věci mezinárodní ochrany, nýbrž na základě judikturních závěrů zdejšího soudu rovněž pro případ výkonu rozhodnutí o vyhoštění, pokud by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 – 48). Jestliže zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správním řízením či výkonem případného rozhodnutí o správním vyhoštění mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření.

[17] Nejvyšší správní soud se v otázce (ne)aplikace zvláštních opatření v případě stěžovatele ztotožňuje se závěry krajského soudu, který přisvědčil závěrům žalovaného. Žalovaný opřel své rozhodnutí o skutečnost, že stěžovatel se na území ČR nacházel nelegálně (podle svých slov po dobu dvou let), nelegálně zde pracoval a při pobytové kontrole se prokazoval padělanými doklady totožnosti. Žalovaný správně zohlednil i to, že z jednání stěžovatele a okolností případu je zřejmé, že podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo s velkou pravděpodobností účelové. Z uvedeného je patrné, že žalovaný dostatečně individualizoval své rozhodnutí a nepostupoval paušálně.

[18] Nejvyšší správní soud dále podotýká, že sama skutečnost, že stěžovatel se správním orgánem spolupracoval, nemohla závěr žalovaného o nutnosti zajištění zvrátit. Z logiky věci vyplývá, že podal-li stěžovatel žádost o udělení mezinárodní ochrany (zřejmě z důvodu oddálení nutnosti vycestovat z ČR, což sám potvrdil), jeho nespolupráce by ohrozila výsledek řízení o ní. Z takového jednání proto není možné bez dalšího dovozovat spolehlivost a důvěryhodnost stěžovatele. Nadto žalovaný má v době rozhodování o zajištění jen omezenou možnost předjímat, jak se bude cizinec v dalším průběhu řízení chovat. Zdejší soud považuje za stěžejní, že žalovaný vycházel z toho, že stěžovatel disponoval padělanými doklady, které si pořídil za úplaty a které předložil příslušníkům Policie ČR při kontrole. Je zcela legitimní, pokud tato závažná skutečnost vedle nelegálního pobytu a účelovosti podání žádosti o mezinárodní ochranu

pokračování

založila důvodnou obavu žalovaného, že je v daném případě nebezpečí, že stěžovatel nebude spolupracovat při uplatnění zvláštních opatření a že tato opatření by tedy nebyla dostatečná.

[19] K námitce, že žalovaný, jehož postup aproboval i krajský soud, z velké části vyloučil uložení zvláštních opatření ze stejných důvodů, na jejichž základě vyhodnotil důvod pro samotné zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, uvádí kasační soud následující. Tento postup není sám o sobě nezákonný, respektoval-li žalovaný zásadu individualizace (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2017, č. j. 8 Azs 114/2017 – 35). Z povahy věci je zřejmé, že tyto důvody se vzájemně prolínají a není možné je zcela oddělit. Žalovanému proto nelze vyčítat, pokud se prolínají rovněž v odůvodnění jeho rozhodnutí. K tomu zdejší soud odkazuje na již zmiňovaný rozsudek č. j. 1 Azs 349/2016 – 48, v němž bylo uvedeno, že „[p]ři posouzení účinnosti zvláštních opatření proto nelze odlišit od důvodu zajištění a od toho, zda by uložení pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. [...] Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění. Vždy však bude třeba zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených ČR nebo jinými státy EU, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince.“ Ve světle předestřené má Nejvyšší správní soud za to, že žalovaný se možností aplikace zvláštních opatření zabýval, situaci stěžovatele posuzoval individuálně a své závěry dostatečně odůvodnil (viz odstavec [17] výše). Namítá-li stěžovatel, že žalovaný se měl vypořádat se všemi klíčovými prvky jeho pobytové historie, soud podotýká, že v kasační stížnosti postrádá jakékoli objasnění toho, který z těchto prvků měl žalovaný, a následně tedy i krajský soud, opomenout.

[20] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. (výrok I. tohoto rozsudku).

[21] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by měl procesně úspěšný žalovaný, kterému však v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. tohoto rozsudku).

[22] Stěžovateli byl krajským soudem ustanoven zástupce JUDr. Ing. Jakub Backa, advokát se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, a to usnesením ze dne 3. 4. 2019, č. j. 17 A 59/2019 – 16. Odměnu a hotové výdaje ustanoveného zástupce v takovém případě hradí podle § 35 odst. 10 s. ř. s. stát. Ze spisu vyplývá, že ustanovený zástupce ve věci učinil jeden úkon právní služby, a to sepsání doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif); dále jen „advokátní tarif“]. Za něj mu náleží odměna podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu ve výši 3 100 Kč. K tomuto úkonu se přiznává náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč. Ustanovený zástupce doložil, že je plátcem DPH, proto mu výše odměny byla navýšena o 714 Kč (§ 14a advokátního tarifu). Zástupci stěžovatele se tedy přiznává odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti a náhrada hotových výdajů v celkové výši 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dní od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení stěžovatele nese stát (§ 60 odst. 4 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.; viz výrok III. tohoto rozsudku).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. září 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu